

Салвадор Дали в балетен дневник

Лилия Стамболова 21 юни 2014

Пол Боус в сесия за Dance magazine

За Пол Боус срещата ни е шанс да закуси и да поеме дъх между репетициите в Софийската опера и балет. Той подготвя примите Марта Петкова и Катерина Петрова и балерините Венера Христова и Вихра Маджарова за балета „Аполон“ и партньорството им с колегите им от балетите на ню йорк сити и Пасифик нордуест. Пол е бивш солист в балета на Ню Йорк сити и настоящ лицензиран постановчик от Тръста Баланчин

Пол, ти работиш в най-големите оперни театри по света – в Ню Йорк, Петербург, Париж, Милано. Как беше избран за постановчик и какво представлява Тръстът Баланчин?

Тръстът Баланчин е институцията, която гарантира правилното изпълнение на всички хореографии на Джордж Баланчин. Членовете на борда ме поканиха, след като приключих моята кариера в нюйоркския балет през 1991 г. Аз преподавам правилно движенията и помагам на танцьорите да ги осъзнаят, защото имат определена стилова специфичност, различна от класическата школа в Европа.

Баща ти е бил шериф – как прие да се занимаваш с балет?

Да, беше военен във флота, след това шериф, изключително силен, мачо мъж. Избягал е от дома си на 14 години и знаеше какво е да си млад и да имаш мечта. Аз заминах за Ню Йорк на 15, на лятно училище по балет. В края на лятото ми предложиха месечна стипендия и да платят изцяло образованието ми. Родителите ми осъзнаха, че имам талант, и позволиха да се преместя от Южна Дакота.

От 15- до 18-годишен минах много сериозна школа. Имах шанса да уча при най-добрите и накрая започнах да работя в нюйоркския балет и с Джордж Баланчин и хореографа на „Уестсайдска история“ Джером Робинс. Баланчин ни учеше да живеем музиката, да изразяваме себе си, виждаше потенциала ни, помагаше ни да разцъфтим. Робинс беше стриктен в изискванията си да изпълняваме прецизно хореографията му.

С кои известни балетисти си работил?

Много, един от тях е Баришников. С него осъзнах, че колкото по-голяма е звездата, по-скромен и по-човечен е човекът. Често като звезди се държат тези, които се чувстват неуверени.

Срещал си не толкова скромна знаменитост – Салвадор Дали.

Да, ха-ха-ха! Тогава бях на 15. Бях приятел с едно момиче от моята балетна школа – странна птица, лошо момиче, обличаше се много шарено, като клоун. Оказа се, че учела в Академията за клоуни на братята Ринглинг. Беше дъщеря на много богато семейство. Аз съм отраснал в Южна Дакота на място, което е болезнено скучно, и винаги са ме привличали необичайните персони и неща. Това момиче ми предложи да ме запознае с Дали. Мислех, че се шегува. Когато отидох в хотела му – Сент Риджънс в Ню Йорк, точно до магазина на Cartier, двамата с жена му Гала бяха седнали на маса един срещу друг.

Около всеки от тях имаше групичка от модели. Около Дали – жени, около Гала – мъже. Бяха се обградили с младост. Аз бях най-младият. Но Дали ми обърна внимание, разпита ме за живота ми, семейството ми, братята и сестрите ми. Питам се: „Защо се интересува от мен? Някакво дете от Южна Дакота.“

И какво се случи след това?

По някаква причина Дали хареса срещата ни и ме покани да отида на негово парти. Правеше ги в Trador Vic's – ексклузивен ресторант в полинезийски стил в хотел Плаза. Аз бях студент и се обличах лошо. Каза да съм с костюм и вратовръзка за този специален ресторант. Предложи да ми купи, за да мога да отида, но аз излъгах, че си имам, и слава Богу, имам приятел, от когото да взема назаем.

Между 1973 и 1976 г. – всеки път, когато идваше в Ню Йорк, Дали ми се обаждаше и ме канеше на неговите партита. Сервираха екзотични напитки, в които плуваха гардении. Дали беше много щедър към мен и ме покани в дома си в Барселона. Искаше да плати пътуването ми, но аз не отидох.

Между 1973 и 1976 г. – всеки път, когато идваше в Ню Йорк, Дали ми се обаждаше и ме канеше на неговите партита.

Защо?

Никога не бях напуснал страната, не говорех испански. Бях още дете. Бях чувал и истории за личния му живот, които ме ужасяваха. Беше перверзен. Чувствам се малко притеснен да говоря за това. Говореше се за известна моделка. Поканил я да му гостува и всеки ден опитвал да я склони да правят секс. Тя му отказвала. Преди да си тръгне, ѝ подарил стъклена бутилчица с красива запушалка, по негов дизайн. В нея имало течност. Моделката казала: „Много е красива, но какво има вътре?“

Сперма или урина? Все пак говорим за Дали.

Сперма. Обяснил ѝ: „Всеки път когато ми отказвахте, аз мастурбирах.“ Другата история е за мой приятел и гаджето му – друг приятел, били на плажа. Дали се приближил и предложил да ги рисува. Отишли в дома му. Имало огромна кристална купа с големина на вана, пълна с бъркани яйца. Помолвил ги да влязат голи в нея и да правят любов. Отказали. Когато ме покани, бях на 17. Не можех да се изправа пред това.

70-те са били фантастични в Ню Йорк.

Да, времето на Студио 54 и Анди Уорхол, и ние ходехме там. Естествено, не съм бил от тези, които пристигаха с лимузина. Трябваше да стоим отвън. На вратата имаше едно момче Марк. Всички викаха името му и се опитваха да привлекат вниманието му, за да ги пусне. А той махваше с ръка или поглеждаше и казваше: „Ти! Влез.“ Обикновено ме избираше, но се е случвало и да не ме пусне. Така и не разбрах от какво зависеше.

А вътре?

Всичко беше фантазия. Влизаш сред полудели светлини, пулсираща музика, която ускорява ритъма на сърцето ти. Усещаш възбуда, тотална невъздържаност и желание да се отпуснеш. Кокаинът беше навсякъде, LSD-то също. Всички бяха на принципа – ако видиш хапче, го взимаш. На никого не му пукаше за последствията.

Там съм виждал Лайза Минели, Бианка Джагър, Мик Джагър. Джаки Онасис също. Рудолф Нуреев... Баришников – много важни хора, много модерни. Беше много опасно и чудно място. По ъглите имаше хора, които правеха луд див секс.

Какво си спомняш за Лайза и семейство Джагър?

Носеха се като крале и кралици, а като ги погледнеш през рамо, виждаш да вдишват бял прах. Ха-ха-ха! Не мога да се правя, че не се е случвало. Единият от собствениците, Иън Шрейдър, се женеше все за красиви балерини. Другият беше Стив Рубел. Двамата наложиха идеята за ексклузивност – да караш хората да чакат отвън, за да искат още повече да влязат вътре. Който влизаше, се чувстваше специален.

А и при мисълта, че ще срещнеш Анди Уорхол и всички звезди... За мен по онова време беше нормално, защото като част от нийоркския балет бях част от крем де ла крем и принадлежах на това общество. Този клуб връщаше времето назад към Калигула, вакханалиите и оргиите.

А какво ти говори името Бадона?

Ха-ха-ха! През 80-те учех при Маги Блек – много известна балерина и педагог. В моя клас беше и Мадона. Беше още в началото, беше никоя, като всички нас – с надеждите и усилията си. Нашата

учителка така и не научи името ѝ и вместо да я нарича Мадона, я викаше: Бадона! А Меги беше от тези великолепни учителки, които никога не би си позволил да поправиш. Просто се съгласяваш и Мадона никога не ѝ възрази.

Какъв е животът ти сега?

Сега се чувствам като човекът, който качва други на влакчето за невероятни преживявания. Хора като тези красиви балерини в България – Катя Петрова, Марта Петкова, Венера Христова, Вихра Маджарова, – аз ги водя в това невероятно приключение в страната на Аполон. Източната техника, основна тук, следва много стриктни правила. Американската има същите корени, но се движим по-свободно и по почти джазов начин. И моята работа е да покажа движенията по начина, по който западната школа ги прави.

Чувал ли си за Балетния конкурс във Варна?

Да, може би е най-важният в света. Целият балетен свят знае за Варна. Всяко дете иска да се състезава там. И аз исках, когато бях на 15. Тази сцена дава възможност да се издигнеш в кариерата – и това важи за Париж, Москва, Санкт Петербург, Ню Йорк. Баришников и Силви Гилем са били медалисти тук и са израснали от тази сцена.

Тя е малко като прочутите конни надбягвания, където най-известните собственици отиват, за да избират, повратна точка в кариерата на много артисти. Смешно е, защото знаех, че е в Източна Европа, но не знаех, че е в България.

От 20 до 22 юни благодарение на сдружение Cultural Bridges и фондация „Америка за България“ на сцената на Софийската опера и балет ще се насладим на Американски балет за България 2014 – цикълът „Tom Gold Dance“. Ще видим най-големите звезди от трупата на световноизвестния балетист и хореограф Том Голд и примите на Софийската опера и балет Марта Петкова и Катерина Петрова.

В програмата са балетите: „Аполон“ на Стравински с хореография на Джордж Баланчин, „Прелюдии от Гершуин“ с хореография на Том Голд, „Кончертино“ по Стравински с хореография Джером Робинс, „Ла Плаж“ по Джон Зорн и хореография на Том Голд и „Джънк Дует“ по Доналд Кнаак и хореография на Туайла Тарп.